

[Waldorff]

Man opfatter faktisk staten og firmaet A. P. Møller som ligeberettigede parter i et kommercielt forhold. Man siger på s. 15 efter at have harceleret over, at regeringen ensidigt gennem lovindgreb vil ændre eneretsbevillingen: »skønt regeringen efter de gældende aftaler udtrykkelig har påtaget sig at søge at yde bevillingshaverne al sådan bistand og hjælp, som lovgivningen og administrativ praksis muliggør, for at bevillingshaverne kan få den fulde udnyttelse af bevillingen.»

Ikke sandt, hvad skal man overhovedet stille op med en regering, som ikke vil sørge for, at bevillingshaverne får den fulde udnyttelse af de danske energiresourcer?

Vi har flere gange sagt, at man ikke kan bebrejde en haj, at den er en haj, og vi har ikke kritiseret A. P. Møller; de har optrådt præcis sådan, som man kunne forvente de ville optræde.

Den skrivelse, som nu har skabt fornyet diskussion, er efter vores opfattelse ikke andet end en samling banaliteter og de sædvanlige uhyrligheder, som er sat sammen for at få politisk indflydelse på det, der bl. a. sker i dag. Men der er et enkelt punkt, hvor bevillingshaverne har fast grund under fødderne, og det er dér, hvor man fastholder regeringen på dens egne tåbeligheder igennem tiderne.

I regeringens lovforslag henviser man til, at det er udviklingen siden 1976, der gør det nødvendigt at gribe ind. Det er noget sludder, og det ved enhver. Det har selvfølgelig været endnu mere nødvendigt efter 1976, men det har hele tiden været nødvendigt at gribe ind over for eneretsbevillingen. Der er sket det, at regeringen her er blevet fanget af, at man udelukkende af prestigehensyn har prøvet at bortforklare alle sine tåbeligheder i Nordsøspørgsmålet. Det gælder både bevillingen fra 1962, og det gælder det nederlag, som den daværende handelsminister, Erling Jensen, kendt som ministeren med de fem tommelfingre, fik i hus i 1976, da A. P. Møller havde tabt gasrettighederne. Hverken dengang eller nu vil man erkende sine dumheder, og derfor tvinges man ud i bortforklaringer, når man skal begrunde indgrebet, og hvorfor det kommer nu. Det virker ikke bare åndssvagt; det er også direkte farligt, fordi man derved leverer våben til rederiet A. P. Møllers private krig mod den danske stat.

Ekspropriationsspørgsmålet er jo det store spøgelse også i debatten i dag, og A. P. Møller og de borgerlige prøver fortsat at skræmme regeringen mere, end det allerede er sket, ved at true med erstatningskrav efter grundlovens ord om ekspropriation. Vi har ikke tænkt os at kaste os ud i de juridiske spidsfindigheder med hensyn til grundloven, men vil nøjes med at slå fast, at regeringen ifølge de mest kompetente forfatningsjurister, nemlig professor Peter Germer og professor Henrik Zahle, kunne været gået langt videre i sit indgreb uden at skulle frygte at tabe en erstatningssag. Det kan siges kort: vi vil i denne sag følge A. P. Møller i deres egen opfattelse af koncernens samfundsmæssige placeringer og notere os, at lavadelen, da den mistede sine jagtrettigheder hen over bøndernes marker, måtte undvære erstatning.

Om de enkelte lovforslag vil jeg sige, at loven om køberet er nødvendig for at sikre, at et statsligt olieselskab kan råde over de nødvendige mængder. Vi kan også anerkende regeringens begrundelse, nemlig at forsyningen med svovlfattig olie er nødvendig for at få noget ud af stat-til-stat-handlerne, men det er ikke den eneste og ikke den vigtigste begrundelse: det er afgørende vigtigt, at man får et instrument til at kontrollere også raffinaderisektoren og distributionen af olien. Forsyningsmæssig afhængighed af private olieselskaber er helt uacceptabel, og kontrol med profitterne i raffinerings- og distributionsleddet er helt nødvendig.

Dernæst vil jeg sige noget ganske kort om det olienævn, som A. P. Møller også har brokket sig over at energiministeren skal udpege medlemmerne til. I Norge har man den samme regel om køberet. Dér eksisterer den samme bestemmelse om, at købet sker til markedspris; i tilfælde af uenighed imellem oliedepartementet og bevillingshaverne er det ensidigt oliedepartementet, der fastsætter prisen. Dér har man altså ikke engang gjort sig den ulejlighed at lave et olienævn.

Om rørledningen vil jeg sige generelt, at VS også her hele tiden har slået på nødvendigheden af en rørledning, ikke bare af hensyn til forsyningssikkerheden, som vi selvfølgelig mener må være 100 pct., men også for at kunne udnytte marginale felter. Så kan vi bare notere os, at A. P. Møllers forsøg på at slå plat på rørledningens pris faldt ynkeligt til jorden, og at Ib Kruse fra rederiet allerede